

ВОЛИНСЬКІ ЄПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Часопис
Волинської єпархії
Київського Патріархату

За єдину Українську Помісну
Православну Церкву!

№ 10 (59) жовтень 2009 р.

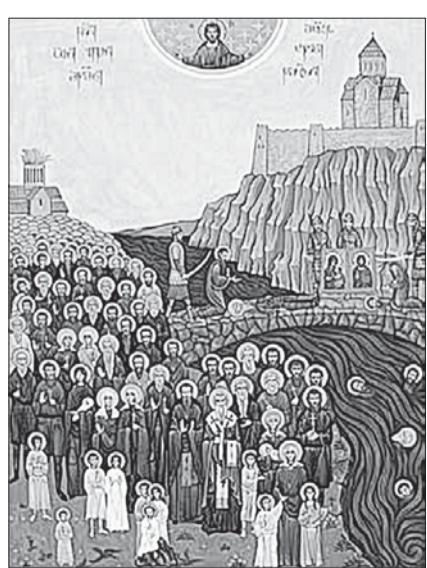
Паломницька служба нашої єпархії (головна координаторка Лариса Савчук) 13–23 вересня провела чергову прощу на Святу Землю. Тридцять богомольців з усіх регіонів України (серед них і автор світини Петро Слободян) відвідали найбільші святині Християнства у Назареті, Єрусалимі, Вифлеємі, Кані Галілейській, на горі Фавор тощо. Побували пілігрими і на Синаї у Єгипті. Цього разу – вперше – на цій священній горі пролунала Божественна Літургія українською мовою. Причому до Сповіді й Причастя приступали не тільки наші прочани, а й православні араби, Божі люди з Росії та інших країн. Паломництво очолили архієпископ Луцький і Волинський Михаїл та єпископ Вінницький і Брацлавський Онуфрій.

— З ЦЕРКОВНОГО КАЛЕНДАРЯ —

**13 листопада –
Ста тисяч мучеників,
убієнних хорезмійцями
у Тблісі (XIII ст.)**

Цієї дати нема у календарі Українського Православ’я, але це одна з найtragічніших і найвеличніших сторінок історії Християнства.

У XIII ст. найбільшою небезпекою для всього цивілізованого світу була монголо-татарська навала. Перш ніж орди кочовиків зруйнували нашу Русь, вони велетенськими хвильами змили одну за одною азійські країни. Шах держави Хорезм Джелаль ад Дін намагався створити мусульманську антимонгольську коаліцію (монголо-татари тоді були ще язичниками). Значною потугою в регіоні залишалася сусідня Грузія, але вона в той час була цілком християнською. Хорезмшах заслав святів до грузинської цариці Русудан, проте вінценосна діва відмовила, бо ж довелося б прийняти іслам. Тоді Джелаль ад Дін рушив на Грузію і завоював її велику частину включно зі столицею Тблісі (саме так тоді називалося місто). Причому браму в час битви під мурами відчинили місцеві мусульмани, адже у Тблісі жили і негрузини, а в тогочасній Грузії була релігійна свобода.

Наша газета – у Вашу скриньку

Боголюб’язний читачу! Наш часопис – надійна підмога та корисний засіб у духовному житті православного християнина. Аби ця найпопулярніша волинська релігійна газета надходила Вам додому – випишіть її у будь-якому поштовому відділенні області, почина-

ючи з будь-якого місяця. Вартість одного примірника з доставкою – **1 грн 10 к.** (без варності приймання передплати). Індекс у поштовому каталогі обласної періодики – **91241**. Архів основних публікацій «Волинських єпархіальних відомостей», оперативні церковні новини тощо – в інтернеті за адресою: www.pravoslavja.lutsk.ua

Отже, країна лежала під ногами хорезмшаха. Та цього було замало. Шах бажав мершій ісламізувати загарбану землю. Це окупанти вирішили вчинити так. Із головного собору Сіоні винесли ікони Спасителя і Богородиці та поклали на Метехський міст через річку Куру. Кохен християнин повинен був пройти мостом. Якщо ступав на ікони, то проходив на другий берег, у мечеті приймав іслам і залишився жити. Якщо ж відмовлявся чинити наругу святым образам – його тут-таки убивали і тіло скидали в ріку. А шах сидів на вершечку православної церкви (туди, на купол, замість хреста поставили його трон) і спостерігав.

Ба ні, він не насолодився перемогою! Хоча Грузія зазнала воєнної поразки, але із духовної битви вийшла переможцем. За жовтень-листопад 1227 року сто тисяч грузинів, а також вірмен, підійшли до ікон, востаннє перехрестились – і їхні мертві тіла полетіли в провалля й запрудили Куру. Лише одиниці зрадили віру, побусурменились.

Храм Сіоні й досі стоїть у Тблісі. Є і Метехський міст, а площа перед ним називається майданом Статицьких мучеників. Грузинська Православна Церква вельми шанує цих угодників Божих. Лично б і нам приєднатися до їх прослави.

Віктор ГРЕБЕНЮК

ХРОНІКА

В Іваничівському деканаті

Освячені приміщення – річ звичайна: освячують офіси, квартири, будинки... А ось священнослужителі парафії Казанської ікони Божої Матері в Іваничах протоієреї Андрій (настоятель) і Василь Мельничук 13 вересня освятили цілу вулицю. Довго чекали мешканці Банкової, щоб їм проклали належне тверде покриття, і ось нарешті сталося. А коли діждалися – її жителі та селищний голова Віктор Вілентко запросили духовенство. Як повідомила єпархіальній прес-службі паніматка Тетяна Мельничук, отці, освятивши вулицю, побажали мешканцям, щоб ангел-охоронець завжди провадив їх добрими дорогами.

У консисторії

Національна спілка журналістів України запропонувала своїм обласним структурам відзначити 18 вересня День пам'яті українських журналістів, які віддали своє життя за правду. Отож голова волинської організації Михайло Савчак звернувся до духовної консисторії з проханням відправити панахиду по загиблих колегах. Заупокійне богослужіння в кафедральному соборі очолив прес-секретар єпархії протоієрей Віталій Собко.

Pravoslavia.lutsk.ua уперше став одним із 50-ти найпопулярніших релігійних сайтів України. 1 жовтня зафіксовано, що, згідно з рейтингом за вересень провідного українського порталу www.bigmir.net, офіційний сайт єпархії зайняв 50-ту позицію зі 726 релігійних ресурсів, зареєстрованих на порталі. З 2005 р., відколи діє єпархіальне веб-представництво, це найкращий показник.

Таким чином, наш ресурс – на першому місці за відвідуванням серед єпархіальних сайтів Київського Патріархату та четвертому – серед представництв єпархій УПЦ КП, УАПЦ, УПЦ МП та УГКЦ (після Донецької, Сімферопольсько-Кримської УПЦ МП та Львівської УГКЦ). Також www.pravoslavia.lutsk.ua є першим із волинських релігійних веб-ресурсів.

До речі, за кілька днів до цього на нашому сайті представлено чергову технічну новинку. Відтепер усі розділи, всі їхні публікації мають версію для друку. Щоб будь-який наявний на сайті матеріал роздрукувати – достатньо натиснути на відповідний лінк (посилання), розміщений у правому нижньому кутку.

У Ківерецькому деканаті

Старовинний Троїцький храм у с. Тростянець добре відомий на Волині. Тут ще з XVII ст. у каплиці «Божа гора» зберігається чудотворна Тростянецька ікона Богородиці з Дитятком. Це один із паломницьких осередків нашого краю. Але маючи таку реліквію, мешканці Тростянця дещо звикли до повсякчасної присутності святощів. Тож настоятель парафії ієромонах Іоан (Богуш) як один із засобів піднесення релігійного духу час від часу практикує перебування на парафії й інших святыні. Так, 20 вересня до цього Божого дому прибула ікона з частинкою мощей святого Йоана Хрестителя. Парафіяни молилися на Літургії з молебнем до Предтечі, на акафісті цьому угодникові. Наприкінці дводенного перебування реліквію було внесено до місцевого будинку престарілих.

У кафедральному соборі

17 вересня відправлено молебень за працівників головного управління МНС України у Волинській області. У богослужінні, яке звершили протоієреї Володимир Подолець, старший капелан єпархії протоієреї Олександр Безкоровайний, капелан еменесників священик Андрій Ротченков і соборне духовенство, взяли участь начальник головного управління Володимир Грушовінчук, особовий склад, родичі рятівників.

18 вересня декан протоієрей Мико-

ВОЛИНСЬКІ ІКОНИ

Образ «Покрова Богородиці». Перша половина XVIII ст. Походить із Покровської церкви с. Дорогиничі Локачинського деканату. Матеріал: дерево (сосна), левкас (ґрунт із крейди і клею), темпера, золочення. Експонується в Музеї волинської ікони.

Свято Покрови Пресвятої Богородиці 14 жовтня, яке прийшло до нас із Візантії, належить до найшанованіших в Україні. Приводом для свята стали події, відомі в кількох версіях. За однією з них, військо ще язичницької Русі обложило столицю Візантійської імперії Царгород. Аби відвернути місто від ворога, у Влахернському храмі, де зберігалися ризи Богородиці (зокрема її покривало), правили Всенічну. Під час богослужіння юродивому Андрієві (родом із Русі) та його учневі Епифанію було видіння Богородиці. Діва Марія рухалася в повітрі в оточенні ангелів і святих, молилася перед іконою Свого Сина, потім піднялася з колін, повернулася лицем до людей і розпростерла над їхніми головами Своє покривало (мафорій). Це був символічний жест: Вона брала їх під Свою опіку, Своє покровительство.

Переказ відображає поширене у Візантії шанування ризи Богородиці. У нас влахернське чудо шанували у зв'язку із загальнюю ідеєю заступництва Богородиці. Слово «покров» сприймали і як «покривало», і як «покровительство».

Саме ідея покровительства Богоматері-Заступниці лежить в основі широко відомого іконописного сюжету Покрови Богородиці. Традиційно, крім влахернського чуда, він включає інші події, хронологічно не пов'язані між собою: чудесний дар Богородиці Романові Псалмопспівцю (VI ст.), правління імператора Константина (IV ст.), діяльність святителів Василія Великого, Григорія Богослова, Йоана Золотоустого (IV ст.).

Ангеліна ВИГОДНИК,
проводійний науковий працівник
Музею волинської ікони

ла Нецкар зі священнослужителями побував у Луцькому народному дому «Просвіта», де привітав із професійним святом трудівників лісового та мисливського господарства, а духовенство на чолі з о. Володимиром взяло участь у відзначенні Дня фармацевтичного працівника, яке проходило в обласному академічному муздрамтатрі ім. Т. Шевченка.

25 вересня о. Микола й духовництво собору взяли участь в урочистому зібранні у «Просвіті» з нагоди 70-річчя провідної газети нашої краю «Волинь нова». Вітаючи колектив видання з ювілеєм, о. Микола повідомив, що архієпископ Луцький і Волинський Михаїл нагородив редакцію часопису благословенною грамотою за вагомий внесок у розвиток духовності волинян і за заслуги перед Церквою. Відзнаку було вручено головному редакторові Степану Сачкузові разом із цінним дарунком – іконою рівноапостольних Кирила й Мефодія.

У Луцькому міському деканаті

Парафія Святителя Йоана Золотоустого діє десятий рік – поки що у пристосованому приміщенні, наданому керівництвом школи-інтернату. Директор Анатолій Дудич постійно тримає в полі зору духовне виховання питомців, тож його учні – постійні парафіяни Золотоустівської Церкви, ходять сюди щодня і щосвята цілыми класами. Як і діти з навколошнього масиву, відвідують вони і недільну школу, організовану цього року (старша і молодша групи). До слова сказати, вчителька цієї школи регентка церковного хору Наталя Шавула викладає основи християнської етики в інтернаті.

Четвертий рік споруджується тут новий, великий храм – теж на території школи-інтернату. Серед його фундаторів – покійний Степан Іванісік, його родина, зокрема дочка – директор цегельного заводу № 2 Людмила Линник, а також Олександр і Тетяна Пилипові, директор Луцькводоканалу Іван Корчук та головний інженер Сергій Строн, директор Луцького автозаводу Володимир Гунчик, Наталія Ібраїмова, Любомир Ковалишин, Віктор Тивонюк та чимало інших. Були благодійники і в надбанних хрестів: менші поставлено коштом Євгена Казмірука, центральний – за гроші родини Поповичів.

Можна уявити душевний трепет усіх цих доброчинців, коли 27 вересня, на Воздвиження Хреста Господнього, архієпископ Михаїл освятив хрест для найбільшого купола, яким, можна сказати, завершилося зведення Божого дому. Із владикою співслужили настоятель парафії протоієрей Петро Атаманів, інші священнослужителі. Після освячення хрест одразу підняли спеціальним краном і встановили на центральній бані церкви.

У Городівському деканаті

Є немало сіл на Волині, де церковне розділення спричинило зведення двох храмів в одному селі – Київського та Московського Патріархатів. А ось у невеликій Вільхівці вже є церква УПЦ КП, але громада вирішила спорудити ще одну. Річ у тім, що дерев'яна церковця, яка постала ще 1782 р., не завжди вміщає усіх бажаючих. Окрім того, в селі діє баптистський дім молитви сучасної архітектури. Тому неподалік стараннями всієї громади, зокрема молодих парафіян, голови приватно-орендного підприємства «Україна» Григорія Шеремети, вже змурено підвальни. Тож настоятель вільхівського Свято-Воздвиженського храму протоієрей Василь Луньо запросив архієрея на освячення фундаменту і закладення пам'ятної капсули в

Закінчення на 4 стор.

ВІДПОВІДЬ БОГОСЛОВА**ХЛІБ НА ПАНАХИДУ****Приносини на заупокійні відправи –
це християнська милостиня****Запитання**

Скільки хлібін треба нести на панаходу і чому?

Відповідає

священик Андрій Ротченков

Дві дії, якими можемо певною мірою допомогти душам спочилих, – це молитва і подання милостині за їх упокоєння. Різновидами милостині є поминальний обід, подання, приношення на панаходу.

Сучасний поминальний обід виник із давньої традиції годувати нужденних людей, яких потім просили помолитися за душу спочилого. Тож і нині на жалобну трапезу вхід вільний усім. Дуже корисно подавати убогим милостиню: їжу чи одяг (бо гроши, наприклад, схильним до алкоголью, подавати не варто) – і просити Господа прийняти її в ім'я упокоєння померлої людини.

Панахіда – це поєдання заупокійної молитви і милостині. Бо ви подаєте записку з проханням помолитись і кладете на па-

находий стіл приношення. На панаходу жертвують хліб, бо він є символом життя, основним продуктом харчування, а також інші продукти: крупи, олію, печиво, фрукти, солодощі, – зрештою, будь-що єстівне. Під час Великого посту, коли поминальні служби відправляються три тижні підряд, основним продуктом приношення традиційно є цукор. Бо хліб за три тижні зачерствів би і став непридатним у їжу. Є також благочестивий звичай жертвувати на панаходу якісний кагор, який використають для Причастя, і борошно, яке піде для випікання проскур.

Існує хибне уявлення, – хоч як дивно це звучить, – що принесене на панаходу їдять спочилі. Насправді пожертвуване споживається священнослужителями, працівниками храму, роздається нужденним.

Щодо того, скільки приносити, то не існує жодних правил – чи обов'язково три хлібіни, чи обов'язково три в'язки бананів тощо. Кількість принесеного Вами залежить

від того, скільки Ви можете і хочете пожертвувати в ім'я прощення гріхів спочилих родичів і полегшення стану їхніх душ. У будь-якому разі молитва і милостиня не бувають зайвими і надмірними.

Про велике значення заупокійної милостині говорить багатий містичний досвід Церкви. Тобто є немало свідчень, коли люди являлись уві сні чи видінні й сповіщали про чималу користь для їхніх душ такого приношення. Також є немало випадків, коли святі люди проникали духом на той світ і дізнавались про велике значення цієї милостині. Тому для ілюстрації наведу лише такий випадок.

Один чоловік був дуже скупий і чинив багато зла. Якось він, щоб від нього відчепилися жебраки, кинув у них хлібиною, ніби камнем. Після цього він тяжко захворів і побачив біля свого смертного ложа ангелів та бісів, які сперечалися за його душу. Біси перераховували велику кількість його гріхів, починаючи із самого дитинства. Оскільки ангeli не знаходили добрих діл, то представили хлібину, яку він пожбурив у бідних. Ця хлібина, на диво, майже переважила багато лихих його вчинків. Тоді ангeli повернули його до життя і попросили подати хоч ще трохи милостині, щоб вони могли його віправдати. Цей урок став

для нього корисним і докорінно змінив його життя. Він роздав усе своє добро біднякам, а потім попросив друзів продати його у рабство, а гроши також роздати.

Милостиня є проявом милосердя, яке, згідно з євангельським читанням про страшний суд (Мф. 25), є ключем до Царства Небесного. Тому користуюмося цим могутнім засобом, який дав нам Господь, – стараючись стати учасниками Божого Царства і відкриваючи туди дорогу іншим.

Ілюстрація Арсена ГРЕБЕНЮКА

Бажаєте одержати відповідь православного богослова на Ваші запитання? Надсилайте їх до редакції на адресу: 43025 Луцьк, Градний узвіз, 1 або телефонуйте – (0332) 72-21-82.

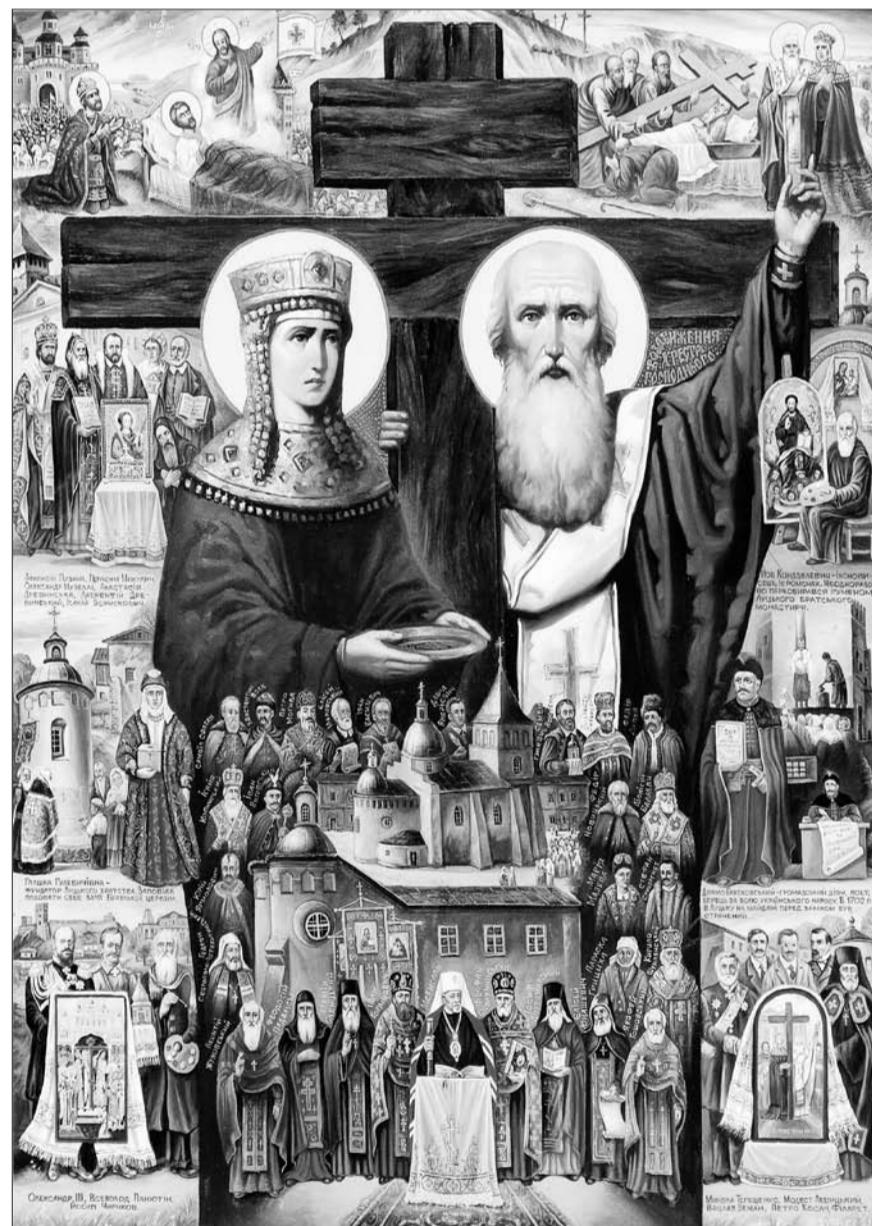
МИСТЕЦТВО**МИНУВШИНА В ЕКСПОНАТАХ**

Ідея створення музею історії Братства у планах витала давно. Адже шлях Луцького Хрестовоздвиженського братства (нині – Волинське крайове братство Святого апостола Андрія Первозваного), яке виникло 1617 року, багатий і цікавий. Вивчити його, донести до нинішнього покоління – одне з головних завдань братчиків.

Тому Братство кілька літ тому взялося за вивчення своєї історії. Першим кроком стало перевидання братського «Пом'янника», що вівся з 1618 року і довгий час вважався втраченим. З допомогою працівників Національної бібліотеки ім. В. Вернадського, Волинського краєзнавчого музею вдалося знайти і видати цей унікальний документ, у якому понад тисяча імен. Згодом перевидали з паралельним перекладом зі старопольської на українську майже невідому нашому читачеві книгу Д. Братковського «Світ, по частинах розглянутий», що стало помітним явищем у культурному житті України і Польщі. Топік з кириличного тексту перекладено і перевидано луцький першодрук, якому 380 років, – фототипічний варіант книги «Лямент», що вийшла у друкарні Братства 1628 року і збереглась в Україні у єдиному примірнику. Перевидано й інші книжки минулих літ. Разом з книгами теперішніх і колишніх членів Братства, літературою про них та про історію Братства вони сформували експозицію майбутнього музею, яка постійно поповнюється.

Вагомим, вартісним експонатом стало велике художнє полотно «Історія Братства в осobaх і подіях» волинського художника Володимира Жупанюка. На зображеннях братчиків, що вперше відбулись у відремонтованому приміщенні, відбулась його презентація. Тут у чотирьох кімнатах розмістяться експонати, що будуть розповідати про минуле і сучасне цієї організації.

Митець повідомив про нелегку роботу над картиною, яка тривала дев'ять місяців. Можна говорити про творчий успіх автора. На нас дивляться багато осіб, причетних до Братства і нашої віри. Художник вивчав історію, діяльність цих людей, події, побут, одяг тих часів. Тому можна вести річ про правдиве, документальне відтво-

Володимир Жупанюк. «Історія Братства в осobaх і подіях»

рення минулого. Автор також розповів про свій мистецький шлях, про те, чому в його творчості домінует духовна, церковна тематика, відповідь на запитання братчиків. Поки що, до встановлення сигнальзації музею, картина зберігається у фондах Волинського краєзнавчого музею. Голова Братства Андрій Бондарчук, на чиї кошти вона придбана, заявив, що передає її музею історії Братства, і що на його замовлення відомий художник Олександр Дишко вже працює над монументальним полотном «Братковського ведуть на страту». Цих двох художніх творів будуть одними з центральних експонатів. До речі, є відомості, що в Королівському замку на Вавелі у Krakowі зберігається ікона чи картина з Братства чи братської церкви.

Нині головна турбота – накопичення, оформлення експонатів, пошук спонсорів, небайдужих до історії Братства і Православ'я людей, які б долучилися до цієї справи. І першими відгукнулися благодійний фонд «Майбутнє Волині» з Ковеля (засновник Іван Омелянук), сільгоспідприємство «Рать» Луцького району (голова Віктор Шумський), наші братчики у США Михайло Герещік із дружиною та Федір Швець, автор картини Володимир Жупанюк, які зробили посильні внески. Братство не має власних фінансових джерел, із державного бюджету не отримує нічого. Тож вартісний ремонт приміщення не обійтися без підтримки голови Братства. А в найближчий час треба впорядкувати братський некрополь у підземеллі Хрестовоздвиженської церкви. Цим продиктовано і звернення до небайдужих людей голови Братства та настоятеля братського Хрестовоздвиженського храму протоієрея Василя Ключака.

На зображеннях голова Андрій Бондарчук вручив благословенну грамоту Патріарха Київського і всієї Русі-України Філарета братчикові Євгенію Симоновичу, колишньому старості братської церкви, за заслуги й у зв'язку з 80-літтям.

Андріан КОВАЛЬЧУК, братчик

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ**Спонука до дії**

Оце недавно довелось мені прочитати надіслану з України працю протоієрея Ігоря Швеца «Діяльність українських православних місіонерів у XVIII столітті».

Читаючи її, мене навістила думка, що настав такий час – час відродження і становлення незалежності України, – коли кожен з нас має зробити свій вклад: хто що може, хто до чого має нахил.

Прот. Ігор Швець відчув поклик зробити своє, тому й опрацював і приготовив

до видання вищезгадану книжку. Я прочитав її і почуваюся до обов'язку висловити достойному о. Ігорю признання за пророблену працю і належну вдячність. Він же відкрив перед нами особливу добу і виявив великий труд українських православних місіонерів, учених за XVIII століття. Заслуги за них присвоюють собі росіяни. А ідеться тут про християнізацію Сибіру й Далекого Сходу, навіть, імовірно, й Аляски. Але це заслуги українських православних місіонерів! І це дуже чітко й пе-

реконливо показує нам автор, ректор Волинської духовної семінарії Київського Патріархату.

Мені часто пригадується з дитячих літ запам'ятаний універсальний значення вислів Івана Франка: «Кожен думай, що на тобі мільйонів стан стоять і що вмісто мільйонів мусиш ти віддати одвіт!» Що за правда! Що за сила!.. А це ж – демократія! Не злодійська сваволя, як часом думається, а чесна і совісна суспільна відповідальність усіх!

Ми не проти того, щоб росіяни були ро-

сіянами, поляки – поляками, але вони нехай працюють і розвивають своє, а нам мусить признати право творити, розвивати і відстоювати своє.

Так можна і треба робити, бо тільки так можна мирно жити.

Усечесному о. Ігореві Швецу сердечна подяка за його працю!

Степан ЯРМУСЬ,
Вінніпег, Канада

ХРОНІКА

Закінчення. Початок на 2 стор.
нього. 27 вересня владика, декан про-
тоієрей Андрій Сидор та інші священ-
нослужителі звершили цей чин.

З вірою, надією...

30 вересня архієпископ Михаїл очолив престольний празник парафії Муче-
ниць Віри, Надії, Любові і матері їхньої Софії. Церкву на честь цих святих зве-
дено на території Луцького біотехніч-
ного інституту. Під час урочистої Боже-
ственної Літургії і традиційного хресто-
го ходу навколо храму з владикою спів-
служили старший капелан епархії прото-
ієрей Олександр Безкоровайний, настоя-
тель священик Андрій Ротченков та ін-
ші священнослужителі.

Того дня храмовий празник відзначали й у с. Трубки Іванівського деканату. Богослужіння відправили помічник деканаprotoієрей Андрій Мельничук, настоятель священик Сергій Мельничук і місцеве духовенство. До свята громада придала новий жертівник, тож о. Андрій урочисто освятив його.

У капеланській службі

1 жовтня архієрей на запрошення командинування Луцького прикордонного загону зустрівся з головою Державної прикордонної служби України Миколою Литвином під час його робочої поїздки на Волинь для перевірки стану облаштування українсько-білоруського кордо-
ну. Владика разом із головним прикор-
донником побував на пунктах пропуску «Самара», «Доманово» та в однімен-
них відділах загону, що на території Рат-
нівського деканату, оглянув інфраструк-
туру та обговорив з ним питання спів-
праці Церкви й Прикордонної служби.

9 жовтня у Волинському національно-
му університеті ім. Лесі Українки відкрили фотовиставку «День-2009» та предста-
вили двотомник «Екстракт 150». Фото-
виставка – це 160 робіт, відібраних уна-
слідок щорічного всеукраїнського кон-
курсу, який проводить газета «День» у Києві вже водинадцяте. «Екстракт 150» – нова книга часопису. Тут зібрано 150 статей на суспільно-політичну, культуро-
логічну та історичну тематику за весь час існування «Дня».

На запрошення головної редакторки Лариси Івшиной та з благословення вла-
дики в заході взяли участь капелан універ-
ситету protoієрей Михаїло Бучак.

Упокій, Боже, Дмитра та Віру

2 жовтня з нагоди Дня вчителя громад-
ськість Волині вшанувала видатних волин-
ських педагогів, дисидентів-шістдесятників
Дмитра і Віру Іващенків. За сприяння луць-
кого міського голови Богдана Шиби на їх
могилі встановлено пам'ятник, який освя-
тив архієпископ Михаїл.

На могилі владика відправив панахи-
ду, після чого виголосив слово пошани.
Зокрема, він зазначив: «Завжди на моги-
лах людей, праведних життям, людей, які
люблі Божа, любили свою землю, збиралися християни. Збиралися, щоб, оці-
нюючи життя цих людей, їхню віру, їхню любов, яку вони проявляли до близько-
го, до Бога, до краю, укріплялися в цій ві-
рі. Сьогодні ми, подібно до цих перших християн, стоїмо над могилою, стоїмо –
не плачемо, а стоїмо – шануємо, надиха-
ючись цією великою любов'ю і патріотиз-
мом, які мали Дмитро та Віра. Ми про-
симо і для них Царства Небесного, благословення Божого, щоби Господь, Який прийде в друге, віддав би кожному по їх-
ділах. Дмитра та Віру можуть згадати со-
тні людей, які явно, видимо чи невидимо симпатизували їм, допомагали, підстав-
ляли плече. Вічна пам'ять усім, хто лю-
бив Україну, хто її відстоював!»

До оселі Іващенків ішли як до себе до-
му, бо знали, що тут чекають привітні люди, які підтримають і розрадять. До-

ТОЧКА ЗОРУ

САМОТНІСТЬ ЧИ СПІЛЬНОТНІСТЬ?

Почуття громади, а отже взаєморички, повинно єднати православних не тільки під час Літургії

На жаль, віра в Бога автоматично не гарантує стійкості психологічного стану людини, як не рятує від депресії та психологічних розладів задовільний матеріальний стан. Відомо, що в скандинавських країнах, де рівень життя вельми високий, показник самогубств один із найвищих у Європі. Справді, сьогодні депресії – чи не найбільше після серцево-судинних захворювань приходить до смерті.

Депресії виникають і у людей віруючих, доволі відчутно відображаючись на їхній психіці. Люди замикаються в собі, фанатіють, стають агресивними, їм притаманні страхи, надмірне почуття гріховності або нікчемності. Пригнічення, розгубленість,

на будувати залежно від самопочуття і стосунків із собою. Звісно, в час депресії, розчарувань, безвихіді індивід у центрі усього бачить виключно себе і свої проблеми. І ці проблеми, інколи навіть доволі незначні, видаються нездоланими та непереборними. Людина залишається наодинці з собою, очікує та потребує допомоги. Прояв християнської любові саме в тому й полягає, щоб допомагати таким.

На жаль, на сьогодні лише в протестантських деномінаціях існує практика взаємодопомоги та опіки між членами громади. Відсутність брата Івана чи сестри Марії на зібранні не залишається непоміченою. Людям, що не мають роботи, намагаються допомогти брати й сестри у вірі – чи то працевлаштуванням, чи то грішми. І цей досвід потребує вивчення іншими конфесіями. Бо серед православних, особливо в містах, про таке мені чути не доводилось. Навпаки, люди лише через кілька тижнів дізнаються, що той чи інший парафіянин важко хворіє або й помер насамоті. Люди в традиційних християнських Церквах зазвичай приходять у неділю до храму, беруть участь у церковних заходах, здійснюють паломницькі подорожі, відгукуються на заклики настоятеля про допомогу в благоустрої храму, але на цьому їх спільні, підкresлюю, спільні служіння за-кінчується. Здебільшого до наступних вихідних чи свят. Служіння Богу вичерпується відправою, пожертвою на храм та, за потреби, спілкуванням із настоятелем.

У такій громаді ми помічаємо неофітів, людей, які вперше переступили поріг храму, почали щонеділі бувати на Літургії. Найчастіше це буває наслідком духовних пошукув. Але у цих же громадах ми рідко коли помічаємо людей, які перестають бувати в храмі, – і це теж, як не дивно, буває наслідком духовних проблем. Ці люди, будучи членами громади і загалом – членами Церкви, залишаються наодинці з собою. Ми так і не навчилися цінувати членів Церкви, членів громади, усвідомлювати їх братами і сестрами не по букві, а по духу. «Міграція» християн з однієї конфесії в іншу, а то й блукання в пошуках «потрібної, правильної» церкви чи громади є свідченням спільноти вини за такий стан спрів усіх традиційних християнських конфесій, а в першу чергу – православних.

Я не переконаний, чи зневірений Сіоран зіштовхнувся саме з такими проблемами, але причини його зренення і виклику криються, як і в частині сучасних християн, у безнадії її самотності, боязні смерті. Так, він покинув Церкву, так, на його місце прийшли інші. Воцерковленого замінів не воцерковлений. Але чи не триватиме цей процес безкінечно? Більше того, є велика небезпека, що неофітів ставатиме щора-зу менше. Атеїстів, у класичному розумінні цього слова, більше не стане. А от людей, що залишились у Церкві, але почувався одиночками, в наш час ставатиме все більше. Отже, якщо церковна громада відмовиться від однієї з найголовніших своїх функцій – збирати, об'єднувати вірних, взаємодіяти, співпереживати, ще чимало християн відчують себе тими, ким відчував себе Еміль Сіоран. Щоб цього не стало, будьмо уважнішими один до одного, до тих, хто щонеділі стоїть поруч із нами в храмі, не забуваймо про одну дуже важливу для християнина річ – спілкування у Христі.

Протоієрей Віктор ПУШКО,
настоятель парафії Різдва Йоана
Хрестителя в с. Лище Луцького районного
деканату, викладач Волинської духовної
семінарії. Ілюстрація Арсена ГРЕБЕНЮКА

вгій час студентам навіть заборонялося вітатися з Дмитром Полікарповичем, однак вихована ним молодь була набагато сильнішою від тоталітарних чиновників. До Іващенків приїжджають й учні, й ті, з ким він ділив табірну камеру. І на схилі віку його серце облікав біль за Україну. Як розповідала його дружина Віра Лукашівна, негаразди в державі лише посилювали його хворобу.

Лідер дисидентського руху на Волині Дмитро Іващенко – один із небагатьох, хто під час викладацької діяльності зміг донести студентам країні твори поетів-шістдесятників. Того часу разом із Валентином Морозом та братами Горинями він очолив так звану львівсько-луцьку націоналістичну групу, що займалася розповсюдженням політичної літератури. 1 вересня 1965 року управління КДБ по Волинській та Івано-Франківській областях порушило кримінальні справи проти двох лідерів, що згодом увійшли в історію як справа Іващенка–Мороза. Два роки відсидів із Левком Лук'яненком.

Він викладав у педінституті з 1955 до 1965 року. Віра Лукашівна в цей час учителювала в Луцькій СШ № 3. Її досвід передали в різних школах України. Вона відкрила в Луцьку перший музей Лесі Українки. По крупинках збирала експонати по всій області. Багато речей привезла з Колодяжного. Вона мала стати заслуженою вчителькою України, проте цьому завадив арешт чоловіка.

Свого часу Дмитро Полікарпович теж учителював. І давав не лише про знання школярів, а й опікувався ними, як батько. Коли одна з учениць перестала відвідувати школу, бо не мала взуття, він розвідав ситуацію і поштою переслав дівчині чоботи.

Дмитро Іващенко, незважаючи на

арешт, зумів уберегти від поневолення

своїх студентів. І хоч багатьох з них до-

водилося несолідко в ті часи, все ж вони

залишилися вдома, а не по мордовських

та колимських таборах.

Остаточно він повернувся на Волинь у середині 80-х. Очолив у школі літературну студію. А після остаточного виходу на пенсію займався з молодю вдома.

Ні Віра Лукашівна, ні Дмитро Полікарпович уже на схилі років не полищали своєї справи. Їх квартира ледь не щодня перетворювалася на українську світлицю, де збиралася плеяда волинських патріотів. А разом з ними й молодь – учні та студенти, яким до кінця життя ці не-втомні українці дарували сяйво своєї душі, насищено українським духом.

Вічна їм пам'ять!

У Шацькому деканаті

Тут храмів Київського Патріархату ще небагато. Тим приємніше, що на території лісового коледжу ім. В. В. Сулькя 2 жовтня освячено каплицю Мучениці Тетяни. Богослужіння відправили володимирський міський декан protoієрей Юрій Пилипець, капелан священик Андрій Бойко та інші священнослужителі. Каплицю зведено за кошти цього навчального закладу (директор Ігор Жмурко), обласного управління лісового і мисливського господарства (начальник Богдан Колісник), власника готелю-ресторану «Водограй» у Шацьку Георгія Курагеу. Всі меценати, а також помічник голови Держкомлісгоспу України Петро Шарейко, перший заступник голови райдержадміністрації Віктор Плейтух, заступник голови райради Володимир Захарко, чимало інших вірян взяли участь у молитві. Згадуючи всіх добродинців, отець Андрій особливо дякує голові райдержадміністрації Леонідові Кислюку за старання в розбудові Київського Патріархату в цьому озерному краї.

Віктор ГРЕБЕНЮК,
protoієрей Віталій СОБКО,
Андрій ГНАТЮК

Докладніше про ці та інші події з життя єпархії – в інтернеті, на офіційному сайті www.pravoslavja.lutsk.ua у розділі «Новини»

утрата орієнтирів під час духовних пошукув виникає внаслідок невирішених внутрішніх протирич.

Свого часу мене вразив життєвий шлях французького прозаїка та філософа румунського походження Еміля Сіорана. Він був сином православного священика, а став переконаним атеїстом. Його творчість, настрої, філософія, світогляд були сповнені відчуття трагічності, безнадії, пессімізму, нігілізму та скепсису. Він швидше відклав од Бога, почував себе одинаком та був чужим для світу і самого себе. Його зневіра – це трагічний шлях людини, що загубилася, злякалася та опустила руки. На його прикладі можемо побачити, що спонукає людину з віруючою сім'єю, вихованою в православному середовищі, відкинути Бога, а саме життя сприймати як «спокусу існування». Чому віруючі люди перестають вірити?

Атеїста Сіорана, як і багатьох інших, що так себе іменують, навряд чи можна назвати невіруючим. Відомий російський священик Яків Кротов колись сказав, що атеїст не той, хто не вірить у Бога, а той, хто не уповає, не надіється на Ньюго. Юда зрадив Христа

СВЯТИНІ ВОЛИНИ**БОЖЕ ДІЛО – ПЕРЕДУСІМ****Нині, як і в минулому, звести церкву – святий обов'язок****Із козацьких молитов**

Час невблаганий, і дедалі менше залишається на нашій землі давніх церков. Тим приємніше, що 6 жовтня храму Зачаття Йоана Хрестителя в с. Тишковичі Нововолин-

ського деканату виповнилося 175 літ. Але це – за одними відомостями. За іншими – куди більше. Небайдужі парафіяни на чолі з настоятелем священиком Михаїлом Лагуняком зібрали цікаві дані про минувшину свого храму.

Першу церковцю в цьому селі, дерев'яну, під сопом'яною стріхою, поставили ще у XV столітті, можливо, в 1452 році, за гроши володимирського землянина Мішки. Вона називалась на честь Зачаття Предтечі. Церковця згоріла (нині на тому місці стоїть хрест), але з полум'я вдалося врятувати кілька ікон, що перетривали потім багато віків. Другу, вже муровану Йоанозачатівську церкву спорудили, ймовірно, в 1-й пол. XVIII століття на кошти обозного війська запорозького Григорія Черняка. З ним у Тишковичах поселилися й рядові козаки. За іншою версією, будівничим цього Божого дому був козацький полковник Іван Черняк, родич Григорія. В усякому разі, фундатор не дожив до завершення будівництва і його поховали у крипті під вівтарем. А пані Чернякова, полька і католичка, передала храм уніатам.

Рід Черняків довго, до 70-х років XIX століття, володів Тишковичами і був благодійником святині. Історичні перипетії не раз змінювали конфесійну належність цієї божниці. Коли ж у 1834 році церква перейшла до Православ'я, попередні власники, покидаючи її, спалили парафіяльний архів. Оскільки прямі докази давності храму таким чином було втрачено, цю останню дату стали вважати найранішою документальною. Хоча, звичайно ж, церква у Тишковичах далеко старіша, принаймні на сто літ.

Хоч би там як, але нещодавно громада відсвяткувала цю дату. Стараннями колишнього тишковця Степана Заянчковського видано парафіяльний календар. На празник прибув архієпископ Луцький і Волинський Михаїл, нововолинський декан протоієрей Стефан Фульмес, усі священнослужителі благочиння. Вони і настоятель церкви-ювіляра о. Михайло, якого архієрей нагородив того дня золотим наперсним хрестом, відправили Божественну Літургію. Владика промовив до вірних, наводячи приклади із життя Йоана Предтечі. Разом з усією громадою молилися голова Іванічівської районної ради Людмила Лазаренко та голова Грядівської сільради, до якої належать Тишковичі, Микола Бородчук.

Те, що не зникає

Майже вся Холмщина і все Підляшшя – українські етнічні території потойбіч Західного Бугу – нині належать Польщі. Внаслідок примусового переселення наприкінці 40-х рр. ХХ ст. холмщаки й підляшюки – вже вкотре за багатостражданну історію краю – втратили рідні землі. Переважна більшість їх після поневіряння Радянським Союзом оселилися на Волині – «поблизче до дому». Тут же, у Луцьку, опинилася і найбільша святыня їхньої малої батьківщини – чудотворна Холмська ікона Богої Матері. Це і велика святыня всієї Русі-України, адже цей образ – найстаріший і один із найшанованіших у нашій Вітчизні (перебуває на довічному зберіганні в Музеї волинської ікони). 21 вересня, на Різдво Пресвятої Богородиці, з благословення архієпископа Луцького і Волинсько-

тріяха Київського і всієї Русі-України Філарет освятив місце на побудову святині: у сквері на-проти гімназії № 4, де кілька десятиліть тому було кладовище. (До речі, ця обставина бентежила деяких ревнителів віри, тож Предстоятель нашої Церкви роз'яснив: зведення храмів на місці колишніх цвинтарів – давня православна традиція). Минуло зовсім небагато часу й освячення храмів на місці колишніх цвинтарів – давня православна традиція). Минуло зовсім небагато часу й освячення храмів на місці колишніх цвинтарів – давня православна традиція). Минуло зовсім небагато часу й освячення храмів на місці колишніх цвинтарів – давня православна традиція).

Тепер тут щодня відправляють Божественну Літургію, акафісти (існує й акафіст Богородиці Холмській), молебні. Тут служитимуть панаходи й по всіх упокіоєннях на колишньому кладовищі. До слова, у сквері є символічні надгробки героям України

цілому і сімох найбільш активних парафіян, зокрема Ларису Данилів. Двох мирян нагороджено орденами: Рівноапостольного князя Володимира – Володимира Голяна, Великомучениці Варвари – Наталію Голян (батька і матір настоятеля). Самого ж отця Віталія архієрея теж удостоїв нагороди – хрестом із прикрасами.

Це схоже на світанок

Багато разів ми розповідали вам про відкриття останніми роками храмів у малих і навіть найменших селах Волині. Незважаючи на фінансово-економічну кризу, цей процес не зупиняється. Ось і в Озерному на Ковельщині за три роки зусиллями сорока п'яти дворів постав дім Божий. Спонсорів селяни не мали, збирали пожертви по району й області, працювали гуртом. Найбільше при спорудженні церкви відзначилися лісник Олександр Лисиця, староста Федір Новарчук і його дружина Лідія.

4 жовтня архієпископ Луцький і Волинський Михаїл освятив тут новозбудований храм Апостола Йоана Богослова. Під час освячення, Служби Богої та хресного ходу з архієреєм співслужили ковельський районний декан протоієрей Іван Бонис, настоятель парафії протоієрей Дмитро Андрухів, інші священнослужителі. До речі, це вже друга церква, яку зведено під проводом о. Дмитра, тож владика за невтомну працю нагородив душпастиря церковною відзнакою – хрестом із прикрасами.

Високопреосвящений промовляє до парафіян такими словами: «Із чим порівняти відкриття нового храму? На що схожа нововпоруджена святыня? Вона схожа на засіки, куди заможний хлібороб складатиме свій щедрий ужинок. Вона схожа на новонароджене дитя, яке багато ще вітшатиме свою немицьку. Вона схожа на світанок, коли перші проміння віщують про довгий день, сповнений праці – нелегкої, але пожиточної. Тож нехай ця невелика храмина буде для вас, озернян, і засіком, і дитям, і світанком. Нехай із неї розпочнеться шлях вашого спасіння для блаженної вічності».

Віктор ГРЕБЕНЮК
**Світлини Данила ЗІНКЕВИЧА,
Леоніда МАКСИМОВА**

го Михаїла проведено традиційне щорічне паломництво до Холмської. Адже за календарем саме того дня Церква вшановує цю реліквію.

Після богослужіння в музеї хресна хода вирушила до щойно спорудженої каплиці (тимчасового храму) на честь чудотворної. Тут освячену копію холмського образа (до якого в спеціальну капсулу покладено часточку оригіналу) передали настоятелеві протоієрею Михайліві Оницьку, його пастстві й відправили молебень.

Вихідці із Забужжя, їхні діти й онуки та всі волиняни давно плекали мрію спорудити храм на честь знаменитої ікони. Втілити бажане взялися насамперед о. Михайло (вкладаючи свої кошти), а також активісти Товариства «Холмщина» та чимало інших небайдужих. Цього року на Трійцю Па-

ської Народної Республіки, яких було тут поховано.

А невдовзі, дасть Бог, розпочнеться спорудження повноцінного величного храму.

Від задуму до звершення

Читачі ще не забули вісток про освячення місця зведення храму Воздвиження хреста Господнього у Нововолинську (березень 2007-го) та пам'ятної капсули у його фундаменті (травень 2008-го). А ось 26 вересня цього року архієпископ Михаїл разом із деканом о. Стефаном, настоятелем парафії протоієреєм Віталієм Голяном та іншим духовництвом вже й освятив церкву. У тому, що Божий дім постав так хутко, чимала заслуга о. Віталія і його родини: у будівництво вони вкладали і власні кошти, і працю своїх рук.

Звичайно ж, немало постаралися інші парафіяни. Ішли до мети наполегливо, завзято, бо усвідомлювали її важливість.

Під час урочистої Літургії владика промовив казання, у якому, зокрема, наголосив на значенні Церкви – і як громади, і як споруди – у справі нашого спасіння. Серед багатьох вірян у Богослужінні взяв участь міський голова Віктор Сапожніков.

Високопреосвященный нагородив благословеню грамотою парафію в

РІЗНЕ

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ**Усі дороги – з молитви**

Зразковий аматорський гурт-студія «Кобзарик» створено 16 років тому. Таланові дітки постійно беруть участь у хресних ходах, масових заходах на центральному майдані Горохова. Дуже приємно, що в численних листах на адресу «Кобзарика» висловлюється спільна думка: цей колектив уніс помітний вклад у відродження духовності України. До глибини душі хвилюють наших шанувальників пісні «Як гарно у храмі Твоїм, Богородице», «Не забудь помолитися Богу», «Від Бога наша пісня, наша мова» та цілий ряд інших. І ми віримо, що до Всешинього долинають ці ангельські дитячі голоси. Насамперед Йому, нашему Господеві, «Кобзарик» завдячує всіма творчими успіхами.

З часу створення і до сьогодення кожна дорога гурту-студії починається з молитви у Вознесенському храмі Київського Патріархату Горохова, де настоятелем декан протоієрей Андрій Сидор. А це майже 300 діток із містечка та навколоїшніх сіл.

Їх завжди надихали молитва і шире слово отця Андрія. А нещодавно він освятив капітально відремонтоване приміщення для «Кобзарика» в центрі Горохова, у будинку районної бібліотеки, і подарував нам ікону «Свята Трійця». Ми сердечно вдячні отцеві Андрію, а також усім, хто прилучився до того, щоб «Кобзарик» спривив новосілля. Адже попереднє приміщення було тісним і аварійним.

Духовні та матеріальні обнови надихатимуть нас до нових звершень. І вони, як і раніше, починатимуться з молитви Богові. Йому – Всешиньому – найбільша наша подяка за те, що турбується за нас. А ми й надалі будемо прославляти ім'я Господне у віршах і піснях.

До речі, нещодавно о. Андрій відзначав день народження Кобзариків широ вітають його, зичать щастя, добра, всіх життєвих гарадзів.

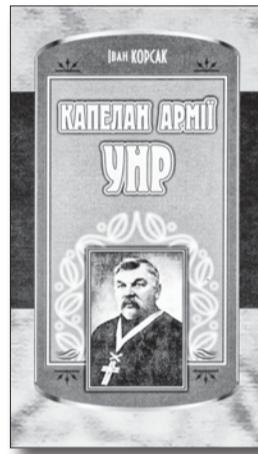
**Від віячного «Кобзарика» –
його керівник Любов МОСІЄВИЧ**

РАДИМО ПРИДБАТИ**Таких книжок бракує**

У столичному видавництві «Ярославів вал» вийшла нова книга Івана Корсака – знаного волинського літератора, газетяра і громадського діяча – «Капелан армії УНР». Презентація видання у Луцьку відбулася 14 вересня.

Капелан – це священик, який несе служіння у війську, лікарні, навчальному закладі, в'язниці. Отець Павло Пащевський, про якого йде оповідь, був військовим капеланом. Він із того унікального покоління української інтелігенції, перед якою письменники, журналісти, історики ще у великому боргу.

Головний герой роману провів цікаве й бурхливе життя, віддане нашому народові й нашій Церкві. Працював у Департаменті віросповідань Міністерства внутрішніх справ Української Народної Республіки,

ВІТАННЯ**Ювілеї**

Храмам Великомученика Димитрія Солунського: в с. Новосілки Горохівського дек. (настоятель протоієрей Василь Ціко) 8 листопада – 5 років від освячення, в с. Жорнище Ківерецького дек. (священик Мар'ян Береза) – 85 років від завершення будівництва;

храмам Великомучениці Параскеви-П'ятниці: в с. Котів Ківерецького дек. (священик Михайло Савка) – 10 років від завершення будівництва, в с. Литовеж Іваничівського дек. (священик Василь Васильків) 10 листопада – 5 років від освячення;

храмам Архістратига Михаїла: в с. Промінь (Пілганів) Луцького райдек. (протоієрей Володимир Дрозд) – 125 років від освячення місця під будівництво, в с. Підгайці Луцького райдек. (священик Іван Гуреєв) – 5 років від завершення будівництва каплиці, в с. Линів Локачинського дек.

брав участь у геройчному Першому зимовому поході, поневірявся в тaborах міжвоєнної Польщі; і за поляків, і за німців, і за совєтів не припиняв свого служіння. Окрім цієї буреної постаті, у книзі фігурує чимало інших яскравих персонажів – щиріх друзів українства та затятих ворогів, героїв та зрадників.

«Капелана армії УНР» І. Корсак написав притаманною йому соковитою мовою, жваво, захопливо, але це нітрохи не шкодить документальності. Адже описані події, перш ніж викласти на папері, автор вичитав в архівах, почув від очевидців і пропустив через своє бачення, цінуючи історичність фактів.

Побільше таких книжок, – скаже читач, перегорнувши останню сторінку «Капелана армії УНР».

Віктор ГРЕБЕНЮК

ОФІЦІЙНО

Священика Валерія Кота призначено настоятелем парафії Мучеників Антонія, Йоана та Євстафія Литовських у с. Піща Шацького деканату (указ № 62 від 5 вересня 2009 р.).

Священика Романа Федчака звільнено від обов'язків настоятеля парафії Успіння Пресвятої Богородиці в с. Сокіл Рожищенського дек. (указ № 63 від 28 вересня 2009 р.), а **священика Миколу Качмаря** призначено на цю посаду (указ № 64 від 28 вересня 2009 р.).

Священика Романа Ставінського заразовано у штат єпархії і призначено настоятелем парафії Апостола Матфея в с. Римачі Любомльського дек. (указ № 65 від 30 вересня 2009 р.).

Юлію Спіріону звільнено від обов'язків завідувачки видавничого відділу єпархії «Ключі» (указ № 66 від 1 жовтня 2009 р.), а **Ігоря Саціка** призначено на цю посаду (указ № 67 від 1 жовтня 2009 р.).

Допоможіть!

Звертаємося до всіх жителів Волині, хто може допомогти з коштами на операцію нашій односельчанці Тунік Надії Олексіївни, інваліда першої групи, яка лежить уже 15 років, нездужає на хворобу Паркінсона. Її підійшла черга на операцію, яку чекала цілий рік. На ліки, які їй потрібно щоденно, не вистачає пенсії. Ми просимо волинян допомогти нашій сестрі во Христі. Для надходження коштів відкрито рахунок у Приватбанку. Номер рахунку: 29244825509100, МФО 305299, ОКПО 14360570. Тунік Надежда Алексеєвна ІПН (1877012703). Для поповнення на карту 6762462039336455.

Православні
с. Старосілля Маневицького деканату

ієродиякону Макарієві (Дядюсю), наслідником монастиря Святителя і чудотворця Миколая в с. Жидичин Ківерецького дек., 16 листопада – 30 років;

священику Андрієві Бойку, настоятелеві парафії Архістратига Михаїла в Шацьку, 21 листопада – 5 років священічного служіння;

священику Богданові Войцовичу, настоятелеві парафії Покрови Пресвятої Богородиці в с. Журавлине Старовижівського дек., 26 листопада – 35 років.

Щиро сердечно вітаємо священнослужителів, парафіян, брата Олександра! Божого благословення, міцного духовного й тілесного здоров'я та всіляких гарадзів!

ОГОЛОШЕННЯ

• Виготовимо на замовлення плащаниці, композиції різдвяного вертепу, голгофи, Воскресіння. Тел.: (050) 690-48-05, (0332) 82-51-26. Запитувати Івана чи Ірину.

• Якщо Ви бажаєте отримати відповіді на запитання, практичні поради з християнського життя, почути змістовне тлумачення Біблії, – запрошуємо в нижній храм кафедрального собору Святої Трійці на **духовні заняття священика Андрія Ротченкова**. Початок о 15 годині щонеділі.

• У Луцьку, по просп. Волі, 2 працює **єпархіальний оптово-роздрібний склад**.

магазин. Тут можна придбати всю церковну утвар, ікони, священичий одяг, богослужбову та іншу духовну літературу тощо. Магазин працює в понеділок–п'ятницю з 10 до 18 год., в суботу – з 10 до 15 год. Обідня перерва з 13 до 14-ї. За довідками звертатися до Богдана Тишкевича, тел. (066) 217-25-58.

• Виконуємо **реставрацію та розпис** храмів, а також реставрацію, позолоту, посріблення євхаристійних наборів: чаши, дискосів, лжиць та іншого церковного начиння. Тел. (050) 660- 53-19.

тись до 26 листопада. Виїзд 27 листопада о 23.30. Повернення – 28 листопада о 23.30. Вартість поїздки 150 грн.

5–6 грудня – до святынь Одеси. Зголосуватися до 1 грудня. Виїзд 4 грудня о 23.30. Повернення 6 грудня о 23.30. Вартість поїздки 300 грн.

Виїзд на всі прощі – від Свято-Троїцького собору в Луцьку. Докладніша інформація та реєстрація – у паломницькій службі єпархії (головна координаторка Лариса Савчук) за тел. (0332) 71-83-77.

Шановні читачі, дорогі брати і сестри! Не використовуйте наш часопис у господарських цілях. Якщо газета Вам уже не потрібна – передайте її більшістю